

Strategisch Beleidsplan 2017 -2020

VERDER KIJKEN.....

Wijchen, juni 2017

INHOUD

VOORWOORD	3
BIBLIOTHEEK WIJCHEN EN HAAR OMGEVING	
Maatschappelijke ontwikkelingen en trends	4
Bibliotheekbranche	4
Provinciaal	4
Lokaal	5
MISSIE, VISIE, WAARDEN en UITGANGSPUNTEN, POSITIONERING	
Missie	7
Visie	7
Waarden en uitgangspunten	8
Positionering	9
STRATEGIE	
Kernfuncties	10
Drie programmalijnen	10
Speerpunten	11
Collectie in beweging	12
MIDDELEN	
HRM	13
Financiën	13
Marketing en Communicatie	13
SAMENWERKEN	14
KWALITEIT	15
GOVERNANCE	15
Geraadpleegde informatie	16

VOORWOORD

Bibliotheek Wijchen is sterk in beweging. Verandering is een constante geworden. Er zijn veranderingen in functies en dienstverlening van de bibliotheek, aanpassingen in de financiering, in de organisatie, in het team en, misschien wel de grootste verandering, was de verhuizing in 2015 naar de gloednieuwe bibliotheek in 't Mozaïek. Het concept van de Bibliotheek van 100 talenten is in onze nieuwe bibliotheek en werkwijze onze inspiratiebron. En met succes: Bibliotheek Wijchen is één van de 6 finalisten voor de nominatie van Beste Bibliotheek 2017 en daar zijn we ongelooflijk trots op.

Wij zijn op weg om van 'boekenbibliotheek' maatschappelijke bibliotheek te worden. Ons nieuwe huis in 't Mozaïek en alle mogelijkheden die deze locatie biedt, werken daarbij als katalysator.

We zijn trots op de plaats die de bibliotheek inneemt in de Wijchense samenleving en trots op de bijdrage die wij kunnen leveren aan de persoonlijke ontwikkeling en daarmee aan het welzijn van de Wijchense burgers. Die bijdrage willen we vasthouden en versterken.

Dat doen we zeker niet alleen, maar in nauwe samenwerking met Wijchense organisaties en burgers.

In dit Beleidsplan 2017-2020, waarin we de koers die in de afgelopen jaren is ingezet versterkt doorzetten, laten we zien welke keuzes wij maken en hoe we die willen realiseren om zo onze maatschappelijke waarde te vergroten.

Ruimte bieden voor inspiratie, creatie en participatie, daar gaat het de komende jaren om. Wij dagen Wijchen uit ons daarbij te voeden en samen verder te kijken.

Prikkel ons en denk mee, deel uw kennis en verhalen met ons, dwing ons tot creativiteit, spreek ons aan...

In die wisselwerking zien wij toekomst.

Een toekomst waar we ontzettend veel zin in hebben.

BIBLIOTHEEK WIJCHEN EN HAAR OMGEVING

Wij leven in een sterk veranderende samenleving. Deze veranderingen hebben hun invloed op de bibliotheek. Die staat immers midden in die samenleving. Wij blijven in beweging en veranderen mee. Aanbod en programmering krijgen andere accenten, verbinding en samenwerking met onze omgeving worden steeds belangrijker. Hierna de belangrijkste ontwikkelingen en de beleidskaders die een rol spelen bij de beleidskeuzes die wij maken.

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends

Uit de veelheid aan veranderingen en trends die te zien zijn op politiek, demografisch, sociaalmaatschappelijk en technologisch gebied én de veranderingen ten aanzien van media en informatie, lichten we er hier in het kort de voor de bibliotheek belangrijkste uit:

- Nieuwe taken lokaal bestuur: Jeugdzorg, WMO, Participatiewet;
- Verschuiving van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij;
- Terugtrekkende overheid: ook financieel, beroep op cultureel ondernemerschap;
- Verzakelijking relaties: de gemeente, opdrachtgever en partner, vraagt om aantonen maatschappelijke waarde;

- Toenemende tegenstellingen in de samenleving;
- Sociale weefsel dorpen en steden verandert, toenemende trek naar de stad;
- Steeds groter beroep op zelfredzaamheid en eigen kracht burger;
- Toenemende vergrijzing; nieuwe actieve ouderen, maar ook toename eenzaamheid
- Belang van netwerken en de community neemt toe;
- Consument wordt ook producent;
- Consument heeft minder tijd en verwacht tegelijkertijd meer beleving;

- Kennis en informatie zijn steeds vaker digitaal, belang personalisering en maatwerk;
- Kennis wordt een steeds belangrijker productiemiddel;
- Invloed internet en sociale media: voordelen en gevaren;

- Verandering leesproces en leeservaring: meer scannend, toename digitaal lezen;
- Verandering 'leren': leren is vaker een sociaal proces in co-creatie door samenwerken en delen;
- Toenemend belang specifieke vaardigheden: geletterdheid, digitale en informatievaardigheden, 21st Century Skills als samenwerken, creativiteit, communiceren, probleemoplossend vermogen, kritisch denken en sociale en culturele vaardigheden.

Bibliotheekbranche

De Commissie Cohen werkte in 2014 uit hoe de Bibliotheek van de Toekomst er in 2025 uit zou moeten zien: [De kern van de opdracht van de bibliotheek is dat zij bijdraagt aan en de basis vormt voor de kennis- en informatiesamenleving. Haar opdracht bestaat uit het stimuleren, ondersteunen, faciliteren en toerusten van burgers om mee te kunnen doen in en bij te kunnen dragen aan de moderne kennissamenleving.](#) "

Belangrijke opdrachten voor de bibliotheek, knooppunt van kennis, contact en cultuur:

- geletterdheid in brede zin
- ICT-geletterdheid
- ook andere vaardigheden van belang in 21ste eeuw
- verkleinen achterstanden, maar ook het ontwikkelen van talent

- een sociaal-culturele marktplaats voor ontspanning, ontmoeting en stimulering van actief burgerschap.

In Januari 2015 werd de *Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob)* van kracht. De Wsob gaat uit van een bibliotheekstelsel waarin de landelijke overheid, de provincie en de gemeente nadrukkelijk samen de netwerkverantwoordelijkheid dragen. Het netwerk wordt gevormd door lokale bibliotheken, de provinciale ondersteuningsinstellingen en de Koninklijke Bibliotheek. De laatste heeft een coördinerende functie en is verantwoordelijk voor de landelijke Digitale Bibliotheek voor het hele bibliotheekstelsel. De wet benoemt 5 kernfuncties voor de bibliotheek:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- bevorderen van lezen en laten kennismaken met literatuur
- publieke ruimte voor ontmoeting en debat
- publieke ruimte voor kunst en cultuur

Bibliotheken innoveren en bouwen hun activiteiten uit rond de 5 kernfuncties en verbreden zich van 'Boekenbieb' tot een brede, Maatschappelijke Bibliotheek. De op de Wsob aansluitende landelijke *Innovatieagenda* brengt focus aan in de vernieuwing richting Maatschappelijke Bibliotheek. De agenda is er op gericht te komen tot een sterk openbaar bibliotheeknetwerk, efficiënt samenwerkend en klaar voor de toekomst.

Provinciaal

De provincie Gelderland volgt de Wsob en de daar voor provincies genoemde wettelijke taken ten aanzien van het bibliotheekwerk. Zij is verantwoordelijk voor het fysieke leenverkeer tussen bibliotheken en voor innovatie ten behoeve van lokale bibliotheken. De provincie Gelderland omarmt inhoudelijk expliciet de beweging van doorontwikkeling van de uitleenbibliotheek naar een maatschappelijk educatieve voorziening. Prioriteiten daarbij zijn o.a. jeugd en onderwijs, zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling. M.i.v. 2018 zijn bij de provincie minder vaste structurele middelen beschikbaar voor de ondersteuningsinstelling. Wel zijn er middelen beschikbaar voor flexibele inzet. De provinciale ondersteuningsinstelling is gevraagd om in samenwerking met partners binnen en buiten de bibliotheekbranche vóór eind 2017 een Plan van Aanpak te maken voor voorkoming en bestrijding van laaggeletterdheid in Gelderland. Bibliotheken spelen een belangrijke rol in de aanpak. De uiteindelijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het plan zal op lokaal/regionaal niveau komen te liggen. Voorgesteld wordt om vanaf 2018 een deel van de beschikbare innovatiegelden voor de uitvoering van dit plan af te zonderen. Besluitvorming hierover volgt in het najaar van 2017. Het Gelderse netwerk van openbare bibliotheken werkt als een netwerk van relevante themaverbanden. Bibliotheken met overeenkomstige lokale vragen vinden elkaar op thema, werken samen aan projecten en worden ondersteund door de provinciale ondersteuningsinstelling. Bibliotheek Wijchen maakt deel uit van enkele thema-verbanden en was initiatiefnemer en actief deelnemer van het themaverband Persoonlijke Ontwikkeling.

Lokaal

De gemeente Wijchen bestaat uit 8 kernen: Wijchen en de kerkdorpen Averno, Balgoy, Bergharen, Hernen, Leur, Niftrik en het stadje Batenburg. In totaal heeft de gemeente in 2016 40.814 inwoners.

De bibliotheek heeft 2 vestigingen: de hoofdvestiging in 't Mozaïek in Wijchen en een servicepunt in de Zandloper in Bergharen.

Met de zgn. Brede Bieb Scan is in 2016 de bevolking van het werkgebied van de bibliotheek in kaart gebracht. De rapportage hierover geeft veel informatie over de bevolkingssamenstelling. Informatie die van belang is voor marketing- en

communicatiedoeleinden en die, in samenhang met de gemeentelijke visie op het bibliotheekbeleid, richting geeft aan de ontwikkeling van nieuwe dienstverlening.. De visie van de gemeente op de ontwikkeling van Wijchen vormt mede de basis voor dit beleidsplan. Met haar coalitieakkoord **Anders denken - samen doen** geeft de gemeente aan verder te willen bouwen aan een vitale samenleving in Wijchen. De eigen kracht en de samenwerkingskracht van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners komen meer en meer centraal te staan. Dit staat sluit aan bij de transformatie van de klassieke verzorgingsmaatschappij naar de participatie- samenleving.

Er komt een andere rolverdeling: de gemeente treedt meer terug en ziet haar rol als vooral faciliterend en stimulerend, waarbij een grote invloed en meer eigen verantwoordelijkheid van de inwoners wordt verwacht. De gemeente legt nadruk op kwaliteitsverbetering en het levensloopbestendig maken van wijken en kernen. Kunst en Cultuur is belangrijk, draagt de gemeente uit. Mensen beleven daar niet alleen plezier aan, maar het draagt ook positief bij aan het imago en de lokale identiteit. De gemeente wil het Kunst- en Culturaanbod behouden en nieuwe initiatieven uit de samenleving ondersteunen.

De gemeente heeft een duidelijke visie op het bibliotheekwerk:

* de bibliotheek als **basisvoorziening maakt lezen, leren en informeren voor iedereen** mogelijk; * zij is van groot belang voor **informeel leren**, schept een essentiële voorwaarde tot een leven lang leren, onafhankelijke besluitvorming en culturele ontwikkeling van individuen en maatschappelijke groeperingen. Naast geletterdheid, informatie en ICT, is specifieke aandacht voor de zgn. 21st century skills steeds belangrijker;

* zij levert een bijdrage aan de **sociale cohesie** door haar plaats in het Mozaïek met andere sociaal-culturele en educatieve instellingen onder 1 dak waardoor inwoners elkaar ongedwongen kunnen ontmoeten en kunnen kennismaken met andere mensen, achtergronden en perspectieven. Zo draagt de bibliotheek bij aan het voorkomen van eenzaamheid en het ontwikkelen van wederzijds begrip;

* zij heeft een **ondersteunende rol** in het bevorderen van taal- en leesvaardigheid, mediawijsheid, cultuur en literair bewustzijn, primair taken van het onderwijs. Behoud van de **hechte samenwerking** tussen onderwijs en de bibliotheek is belangrijk.

De gemeente ziet in ieder geval 3 gemeentelijke beleidsthema's, die relevant zijn voor de opdracht aan de Bibliotheek Wijchen:

1. **Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en Jeugdwet:** de bibliotheek is partner en ondersteuner bij het gemeentelijke preventiebeleid binnen de WMO en de Jeugdwet.
2. **Brede scholen:** de bibliotheek maakt deel uit van het samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen met als doel de **ontwikkelingskansen van kinderen te vergroten**.
3. **Educatie:** de bibliotheek verbindt zich met partners op het gebied van **zorg en welzijn, werk en inkomen**. Sociale wijkteams, UWV, het regionale werkbedrijf Vluchtelingenwerk, inburgeringsloketten, gezondheidscentra kunnen partner zijn.

MISSIE, VISIE, WAARDEN, POSITIONERING

Kijkend naar de kern van de opdracht van de bibliotheek, de maatschappelijke ontwikkelingen en de actuele beleidskaders, waaronder de visie van de gemeente, komen we tot onze missie en visie. Ook formuleren we in dit hoofdstuk de waarden van waaruit wij werken en geven wij aan hoe wij ons positioneren in de Wijchense samenleving.

Missie

Wij stimuleren en helpen mensen hun talenten te ontplooiën en zo optimaal te kunnen deelnemen aan de samenleving.

De bibliotheek: maak(t) je wereld groter enrijker.

Visie

Ontmoeten, Uitnodigen, Talenten, Inspiratie, Reuring, Kennismaken, Meedoen, Verbinden. Deze woorden staan in knallende kleuren op de muren van de in 2015 geopende nieuwe hoofdvesting in 't Mozaïek. Deze woorden zijn de leidraad voor de inzet en uitstraling van ons bibliotheekwerk in de komende jaren, samen te vatten in de WERKwoorden *inspireren, creëren en participeren*.

Die woorden hebben alles te maken met de Bibliotheek van 100 talenten, onze inspiratiebron. Dit concept gaat er vanuit dat mensen over vele talenten beschikken en dat de bibliotheek niet alleen de talige talenten zou moeten aanspreken, maar ook andere talenten. Zo bereik je ook diegenen die niet zo 'talig' zijn. In de bibliotheek, m.n. in de jeugdafdeling, zie je dat terug: denkers, dromers en doeners lezen, spelen en ontdekken.

Een ander aspect is dat we de doelgroep, met alle aanwezige talenten, intensief bij onze activiteiten betrekken.

Onze inzet is mensen perspectief te bieden en te stimuleren het beste uit zichzelf te halen en zo bij te dragen aan een optimale ontplooiing in de samenleving. Daarvoor is in ieder geval nodig dat ze lees- en taalvaardig zijn, dat ze hun weg weten te vinden in de complexere wordende informatiesamenleving en dat ze hun talenten optimaal kunnen benutten. Daar zetten we ons voor in, in nauwe samenwerking met partners, instellingen en Wijchenaren.

De kern van de opdracht van de bibliotheek verandert niet wezenlijk. De manier waarop we onze opdracht uitvoeren doet dat wel. Die is van deze tijd en sluit aan bij de veranderende behoefte en vragen in de samenleving. Daarom ontwikkelt onze bibliotheek zich door van 'boekenbieb' (de klassieke bibliotheek) tot brede, maatschappelijke bibliotheek. We lenen, maar delen vooral ook veel en we ontwikkelen ons daarbij van 'boeken-pakhuis' naar werkplaats. De bibliotheek is er voor iedereen, dat blijft, maar kinderen en jongeren van 0-16 jaar en kwetsbare groepen in de samenleving hebben onze speciale aandacht.

Onze nieuwe plek, de huiskamer van Wijchen, biedt kansen en de open uitstraling zorgt voor veel dynamiek.

We *bieden ruimte* aan de Wijchense samenleving. Letterlijk *ruimte* als openbare, voor iedereen toegankelijke, fysieke plek die de bibliotheek is en blijft. Maar *ruimte* betekent hier ook dat we de inwoners van Wijchen uitnodigen en inspireren om zich persoonlijk te ontwikkelen, samen te komen, anderen toevallig te ontmoeten, kennis te delen, verbindingen te maken. Dit alles vanuit ieders eigen achtergrond, talent en behoefte. Wij geloven erin dat juist het samenbrengen van al die individuele krachten, inwoners zelf en ook Wijchen als geheel op vele vlakken verder brengt.

Dáár zetten we ons voor in.

Waarden en uitgangspunten

De openbare bibliotheek onderscheidt zich fundamenteel van andere aanbieders van informatie door te werken vanuit een aantal krachtige publieke waarden: betrouwbaarheid, onafhankelijkheid, authenticiteit, pluriformiteit en toegankelijkheid. Deze publieke waarden staan hoog in ons vaandel en zijn zowel op het fysieke als op het digitale domein van toepassing.

Naast deze meer algemene publieke waarden werken wij als Bibliotheek Wijchen vanuit de volgende uitgangspunten:

- **De wensen en behoeften van de inwoners van Wijchen zijn uitgangspunt voor ons handelen. In ons denken en doen hebben wij hem/haar altijd voor ogen.** Dit vraagt om een goede lokale antenne en inspelen op initiatieven vanuit bewoners en organisaties. Participatie van lokale denktanks is daarbij vanzelfsprekend.
- **Wij zijn professioneel en nemen onze verantwoordelijkheid.** Wij zetten ons, vanuit ons vakmanschap en onze ervaring, in voor een hoogwaardig resultaat voor onze leden, gebruikers en partners.
- **Wij zijn drempelvrij.** Alle fysieke en digitale toegangen zijn voor iedereen toegankelijk; iedereen kan er op gelijke wijze gebruik van maken.
- **Wij leveren een bijdrage vanuit de inhoud van het bibliotheekwerk en voegen waarde toe voor onze belangrijkste doelgroepen, stakeholders, partners en publieke** We maken keuzes binnen de vele mogelijkheden die we binnen Wijchen zien. Keuzes vanuit kracht, keuzes vanuit realisme, keuzes uit (financiële) noodzaak.
- **We blijven in ontwikkeling, zijn innovatief en dagen uit.** Wij stellen vragen aan de lokale gemeenschap. Wij vernieuwen onze dienstverlening in een continu proces en sluiten aan bij de veranderende klantvraag. Door verrassende programmering, het bieden van beleving en het gebruik van nieuwe concepten zorgen we voor uitdaging.

Positionering

In onderstaand beeld laten we zien hoe wij ons positioneren in de samenleving. De genoemde kenmerken zijn voor ons van essentieel belang om waarde toe te voegen aan de Wijchense samenleving.

- *Platform van halen en brengen:* wij zien de bibliotheek als platform en centraal punt, waar ieder kennis kan halen en brengen. Kennis omvat niet alleen feitelijke kennis, maar ook verhalen, cultuur, toneel, muziek. Wij brengen lokale connecties tot stand en zorgen ervoor dat iedereen toegang heeft tot het platform.
- *Informatie makelaar:* wij zijn een onafhankelijke, neutrale partij en hoeven niet zelf over alle kennis te beschikken. Wij wijzen mensen de weg naar kennis waaraan zij behoefte hebben. Onze expertise is het vinden, aanbieden en duiden van kennis, begrijpelijk en bruikbaar en gebruik makend van de verschillende talenten van mensen.

- *Verbinder*: wij verbinden mensen en content (informatie). Dat doen we van oudsher en in wezen is dat onze rol en functie. Wij kunnen dat alleen doen in samenwerking met maatschappelijke partners, die 'bronnen van content' zijn. Wij brengen verschillende verbindingen tot stand en helpen daarmee de participatie actief te stimuleren.
- *Veilige plek*: wij zijn een veilige en vertrouwde plek waar mensen onbevangen kunnen binnenlopen, waar niets moet en waar je alles kunt vragen, een 'huiskamer van de community' voor en van de Wijchenaren. Je vindt bij ons betrouwbare content, kunt elkaar ontmoeten, informatie uitwisselen of deelnemen aan activiteiten en evenementen.
- *Perspectief*: ons ultieme doel is, door mensen en content te verbinden, perspectief bieden en mensen stimuleren het best uit zichzelf te halen. Zo willen we bijdragen aan de ontwikkeling van mensen.

STRATEGIE

Kernfuncties

Bij de keuze voor onze programmalijnen en speerpunten zijn de 5 kernfuncties van de bibliotheek, de hierop aansluitende landelijke Innovatie-agenda, de lokale opdracht én de doorontwikkeling tot brede, maatschappelijke bibliotheek leidend.

Hierin zien wij ook de actuele maatschappelijke ontwikkelingen weerspiegeld.

De 5 kernfuncties voor de openbare bibliotheek zijn:

- kennis en informatie
- ontwikkeling en educatie
- lezen en literatuur
- ontmoeting en debat

- kunst en cultuur

Wij focussen op de kernfuncties **lezen, leren, informeren**. De functie Ontmoeting en Debat en de functie Kunst en Cultuur zijn daaraan ondersteunend. De activiteiten op deze twee functies, zien wij als sterk verbindend in de samenleving en wij willen hierin vooral zelf verbindend zijn en ruimte bieden aan partners.

De *landelijke Innovatieagenda* kent 4 (*speer*)punten:

- Jeugd en onderwijs
- Participatie en zelfredzaamheid
- Persoonlijke ontwikkeling
- Verandering en verbreding van het klassieke bibliotheekwerk

Drie programmalijnen

De eerste 3 punten van de Innovatieagenda sluiten direct aan bij onze visie, onze focus op lezen, leren en informeren, onze gemeentelijke opdracht en zij passen in de ontwikkeling tot brede, maatschappelijke bibliotheek.

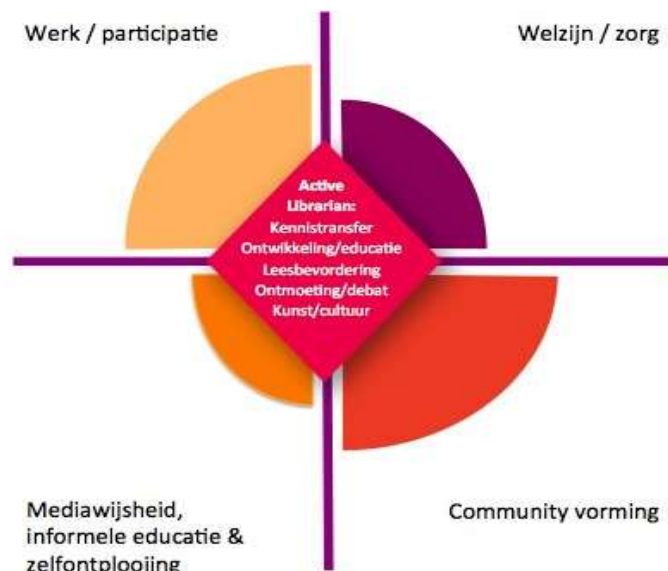
Het zijn de **drie programmalijnen**, waarop wij ons in de komende jaren sterk zullen richten:

- **Jeugd en Onderwijs**
- **Participatie en zelfredzaamheid**
- **Persoonlijke Ontwikkeling**

Het 4^e punt, verandering en verbreding van het klassieke bibliotheekwerk, valt samen met onze doorontwikkeling tot brede, maatschappelijke bibliotheek. Deze ontwikkeling hebben we ingezet en wij gaan voort op deze weg met onze activiteiten, onze dienstverlening en in onze samenwerkingsrelaties. Deze ontwikkeling is zichtbaar in onze 3 programmalijnen. Bij de doorontwikkeling tot **brede, maatschappelijke bibliotheek** gaat het vooral om de keuzes voor activiteiten en maatschappelijke domeinen waarop de bibliotheek zich vanuit haar specifieke vakmanschap en in samenwerking met partners richt.

In de zgn. Brede Biebmix zijn vier maatschappelijke domeinen en activiteiten bijeen gebracht, waarbij de bibliotheek/bibliotheekmedewerker verbinder en schakelpunt is.

Toelichting Brede Biebmix: het schema toont de bibliotheek met haar kernfuncties en de actieve bibliotheekmedewerker met haar vakmanschap als verbinder en schakelpunt in het hart van maatschappelijke domeinen en ontwikkelingen.

Speerpunten:

Binnen de 3 programmalijnen zien we vele mogelijkheden voor de bibliotheek in de Wijchense samenleving. Daarom brengen we focus aan vanuit de volgende overwegingen:

- Versterkt het onze missie en visie?
- Maatschappelijke waarde voor Wijchen (waarde creatie)
- Samenwerkingsmogelijkheden binnen 't Mozaïek en/of de Wijchense samenleving
- Antwoord op de vragen: doen we het zelf, doen we het samen of faciliteren we
- Financiële ruimte

Binnen de programmalijnen zijn er reeds vele activiteiten gaande, die voortgezet worden als zij aansluiten bij de behoefte van de Wijchense bevolking.

Onze **speerpunten** zijn:

binnen de Programmalijn Jeugd en Onderwijs:

- Structurele aandacht voor leesbevordering ; wij willen samen met onze partners in het LEA-overleg de strijd tegen taalachterstand bij jeugd en jongeren aangaan. Onze ambitie hebben we neergelegd in het document Wijchen Leest. Daar gaan we mee aan de slag.
- Doorontwikkeling van de jeugdafdeling tot Werkplaats die uitdaagt tot experimenteren in aansluiting op het concept van de Bibliotheek van 100 talenten.

Binnen de Programmalijn Participatie en Zelfredzaamheid:

- Uitbouwen en professionaliseren van het Digi-Taalhuis; laaggeletterdheid is een maatschappelijk probleem met verstrekkende sociale en economische gevolgen (kosten ten gevolge van laaggeletterdheid: meer dan 1 miljard euro per jaar), waaronder werkloosheid. Wij bouwen het Digi-Taalhuis waarmee we gestart zijn verder uit en dragen bij aan het terugdringen van de laaggeletterdheid en de ontwikkeling van basisvaardigheden bij Volwassenen. Dat doen we met de daartoe geëigende samenwerkingspartners. In Wijchen Leest zijn onze ambities m.b.t. tot laaggeletterdheid beschreven.

- Wij kiezen voor Gezondheidsinformatie in het kader van preventie als centraal speerpunt. Het thema wordt breed als belangrijk maatschappelijk thema beschouwd, het gaat ons allemaal aan. Het biedt verbinding met de gebieden welzijn, lifestyle en draagt bij aan participatie en community-vorming. Bovendien sluit het aan op het reeds bestaande actieve netwerk WijchenGezond. Een belangrijk aspect bij het opzetten en uitwerken van dit speerpunt is de financiering die nodig is en een breed draagvlak in de lokale samenleving. Om e.e.a. te realiseren is aanvullende financiering nodig. Hiertoe zal een business-case en een projectplan opgesteld worden.

Binnen de Programmalijn Persoonlijke ontwikkeling:

Mede op initiatief van Bibliotheek Wijchen is in provinciaal bibliotheekverband het project Persoonlijke Ontwikkeling gestart.

In gezamenlijkheid wordt dit project verder uitgewerkt. Wij zetten ons ervoor in om inzichten en concrete activiteiten die reeds zijn voortgekomen uit dit project en nog zullen volgen zo efficiënt en effectief mogelijk te vertalen naar Wijchen. Wij willen dit organisatorisch graag in nauwe samenwerking met collega's in de provincie blijven doen. Inhoudelijk sluiten we dicht op de lokale vraag en behoefte aan.

Ondertussen zitten we niet stil en blijven we activiteiten aanbieden die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling van de Wijchense bevolking.

Alle activiteiten van de bibliotheek, de reeds 'bekende' en de nieuwe activiteiten, worden jaarlijks beschreven in het **Productenboek**.

Collectie in beweging

De collectie, van oudsher het hart van de bibliotheek, is de onmisbare grondstof van de bibliotheek. Die collectie ontwikkelt mee en sluit aan bij de lokale behoefte en actuele thema's. Voor de fysieke collectie gebeurt dat aan de hand van het rationeel collectioneren. Wij kijken naar wat de lokale samenleving vraagt en sluiten aan bij de actualiteit. Daarnaast is er ruimte voor specifieke accenten, zoals een canon of bijv. een regiocollectie.

Door aansluiting op de Nationale Bibliotheek Catalogus is onze collectie onderdeel van de grootste boekenkast van Nederland, de Collectie Nederland. Titels die lokaal niet beschikbaar zijn, worden met een efficiënt bestelsysteem snel geleverd.

Met een lidmaatschap van de Digitale Bibliotheek kunnen op Bibliotheek.nl 10 e-books tegelijk geleend worden, is er toegang tot honderden luisterboeken en kunnen 2 online cursussen naar keuze gevolgd worden. De digitale collectie wordt voortdurend uitgebreid. Hoewel de collectie een onmisbare grondstof is in de bibliotheek, is de collectie niet doel op zich. Met onze collectie willen we inspireren en uitdagen tot leesplezier, kennis vergroten, bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden en zelfontplooiing van mensen. Daar gaat het om. We bieden letterlijk en figuurlijk ruimte, verzamelen en delen kennis en verhalen door mensen, communities en organisaties met elkaar te verbinden.

De collectie, boeken, kranten, tijdschriften, DVD's, fysiek en digitaal, verbreedt zich zo met de verhalen en kennis van de Wijchenaren. Wij boren die verhalen, kennis en kunde in de Wijchense samenleving aan en bewegen ons zo van lenen naar delen en van boekenpakhuis naar platform van 'halen en brengen'.

MIDDELEN

HRM

De bibliotheek beschikt over een klein team professionals. Naast deze vaste medewerkers zijn vrijwilligers uit de lokale samenleving actief in de bibliotheek. De veranderingen in de bibliotheek veranderen ook het vak van de professionals in de bibliotheek. De specifieke vakkennis - het overdragen van kennis en informatie, leesbevordering en media-educatie - wordt verbreed. Het gaat er om dat kennis tot leven wordt gebracht, dat gestimuleerd wordt tot verrijking van kennis, tot het vormen van een mening en tot verbeelding. De bibliotheekmedewerker van nu is ook coachend actief, is creatief, maakt programma's, is ondernemend en legt verbindingen binnen en buiten de bibliotheek. Belangrijke benodigde competenties hiervoor zijn naast het vertrouwde vakmanschap, samenwerken, klantgerichtheid, gastvrijheid, netwerkvaardigheid, ondernemerschap en maatschappelijke en culturele oriëntatie. De eerste stappen in het ontwikkelen van deze competenties zijn gezet, maar dienen verder ontwikkeld te worden. Wij organiseren dit leerproces in *Het Leerhuis*. In het Leerbeleidsplan 2017-2019 *Samen werken = Samen Leren* is beschreven hoe we dat doen.

Vrijwilligers brengen hun specifieke eigen talenten mee en hebben diverse rollen en taken in de bibliotheek. Met de inzet van vrijwilligers kan de bibliotheek haar maatschappelijke rol blijven vervullen, levert zij een bijdrage aan de participatie-samenleving en tegelijkertijd draagt de inzet bij aan draagvlak in de lokale samenleving. Onze professionele bibliotheekvoorziening wordt gemaakt door het samenspel van beroeps- krachten en vrijwilligers. Dit samenspel brengt kansen met zich mee en roept tegelijkertijd ook vragen op. In deze beleidsperiode willen wij het samenspel van beroepskrachten en vrijwilligers vanuit onze ervaringen in de afgelopen jaren verbeteren en verder optimaliseren. Het 'hoe' wordt uitgewerkt in een geactualiseerd Vrijwilligersbeleidsplan. Vrijwilligers worden hier actief bij betrokken.

Financiën

De afgelopen jaren heeft Bibliotheek Wijchen te maken gehad met flinke kortingen op haar budget. Het budget is met 26% teruggebracht. Deze verandering in onze financiële situatie heeft er mede toe bijgedragen dat we gekozen hebben onze organisatie anders in te richten en onze dienstverlening vanuit een nieuw concept te organiseren. Onze verhuizing naar 't Mozaïek en onze opvattingen over de toekomst van onze bibliotheek speelden hierbij overigens ook een grote rol. We zijn blij met het succes van de bibliotheek van de afgelopen jaren. Tegelijkertijd constateren we dat er grenzen aan de mogelijkheden van onze kleine, compacte organisatie binnen gelijkblijvende of zelfs krappere wordende financiële kaders. Het betekent enerzijds scherpe inhoudelijke en organisatorische keuzes maken, waarbij de geformuleerde Programma's en speerpunten richtinggevend zijn, anderzijds is de noodzaak om andere geldstromen aan te boren dringender dan ooit. Deelname aan het, grotendeels door het Ministerie van OC&W gefinancierde, trainings- en coachingsprogramma **Wijzer Werven** heeft onder meer inzicht en handvatten gegeven om hier actief mee aan de slag te gaan. Het belangrijkste doel m.b.t. de financiële situatie in deze nieuwe beleidsperiode is te komen tot een gezonde, stabiele financiële situatie.

Marketing en Communicatie

Een scan van de inwoners van Wijchen heeft Bibliotheek Wijchen in 2016 inzicht gegeven in haar verzorgingsgebied en de grootste doelgroepen daarbinnen. Het gebied betrof bijna 17.200 gezinnen. De doelgroepen zijn ingedeeld naar de zgn. **MOSAIC**-profielen. De gezinnen met kinderen (tot ca. 18 jaar) en de oudere, minder welvarende groepen

komen uit het onderzoek naar voren als interessante doelgroepen voor de bibliotheek. Samen omvatten zij 38% van de huishoudens.

Belangrijke thema's, ook door de gemeente benoemd, zijn preventie, participatie en sociale cohesie, evenals ontwikkelkansen voor kinderen.

In de komende beleidsperiode zetten we binnen de door ons gekozen programmalijnen en speerpunten met marketing en communicatie sterk in op deze doelgroepen, waarbij we ook kijken naar mogelijkheden de doelgroepen in verbinding te brengen met elkaar. We sluiten ons aan bij landelijke marketingactiviteiten voor de openbare bibliotheken en ook het **Provinciaal Marketingplan**, waarbinnen de Gelderse bibliotheken met hun activiteiten en acties zoals ledenwerfacties samenwerken is leidraad voor onze inzet op het gebied van Marketing en Communicatie.

SAMENWERKEN

Samenwerken is voor ons vanzelfsprekend. Onze ambities realiseren we samen met anderen.

Samen komen we tot meer en creëren we meer maatschappelijke waarde.

De bibliotheek is partner in vele samenwerkingsverbanden. Die samenwerking is er binnen de bibliotheeksector op landelijk en provinciaal niveau. Op lokaal niveau werkt de bibliotheek samen met educatieve, maatschappelijke en sociaal-culturele organisaties én met de Wijchense burgers. In die samenwerkingsverbanden zijn we soms initiatiefnemer, soms stimulator en verbindende factor, en altijd een betrouwbare en deskundige partner, die gericht is op het creëren van maatschappelijke waarde voor de samenwerking.

In de verdere ontwikkeling naar brede, maatschappelijke bibliotheek is het van belang ook **focus** aan te brengen in de samenwerkingsrelaties die worden aangegaan. De geformuleerde programmalijnen en speerpunten zijn daarbij richtinggevend.

Samenwerking binnen 't Mozaïek

Sinds 2 jaar zijn we als bibliotheek gevestigd in gebouw 't Mozaïek. Het gebouw doet met zijn vele bewoners haar naam eer aan. Een aantal van die bewoners, huurders in 't Mozaïek, werkt al samen met de bibliotheek. 't Mozaïek als organisatie met o.a. het theater is ook samenwerkings-partner.

Wij denken dat de samenwerking in en met 't Mozaïek aan kracht kan winnen door elkaar niet alleen op inhoud te versterken, maar door dat ook organisatorisch te doen.

Een onderzoek naar de mogelijkheden van krachtenbundeling, geheel of gedeeltelijk, en naar voor- en nadelen voor de beide partijen is wenselijk.

Wij zullen het initiatief nemen om de mogelijkheden hiertoe en de meerwaarde ervan te verkennen bij 't Mozaïek en bij de gemeente.

KWALITEIT

Kwaliteit staat hoog in ons vaandel. Onze waarden verwoorden wat we daarbij van belang achten en waarvoor we ons inzetten.

Certificering is een belangrijk instrument om de kwaliteit van de lokale bibliotheek te bewaken en de landelijke samenhang te handhaven. Het voortdurend doorlopen van de cyclus evalueren, verbeteren, sterker worden is een belangrijke voorwaarde om een sterke betekenisvolle bibliotheek te zijn en te blijven.

De 3^e certificeringsronde voor onze bibliotheek, in het 4e kwartaal van 2017, ondersteunt met haar insteek specifiek de doorontwikkeling van de bibliotheek. De aanbevelingen die voort komen uit de audit worden uitgewerkt in een plan van aanpak.

Om goed op de hoogte te zijn en blijven van de wensen, behoeften én de waardering van onze leden en bezoekers, zetten we 2 instrumenten in: **Biebpanel** en onze **Denktank**.

Biebpanel, het online onderzoeksplatform binnen de bibliotheekbranche, is het goedgekeurde alternatief voor het standaard klantenonderzoek.

Biebpanel geeft inzicht in de mening, motieven en wensen van de klant(groepen).

Vier keer per jaar ontvangen we een onderzoeksrapport met specifieke aanbevelingen ten aanzien van een aantal onderwerpen voor onze bibliotheek.

Naast Biebpanel is er de eigen **Denktank**, een groep van betrokken Wijchenaren, waarmee we structureel in dialoog gaan over ontwikkelingen in dienstverlening en activiteiten van onze bibliotheek.

GOVERNANCE

Bibliotheek Wijchen onderschrijft de Code Cultural Governance en werkt vanuit de principes van de Code.

Er is gekozen voor een bestuur-model. Het bestuurlijk proces is in handen van het bestuur, de uitvoering is gedelegeerd aan de directeur. De toezichthoudende rol wordt door het bestuur vervuld.

Jaarlijks evalueert het bestuur haar functioneren. Ook toetst zij of het gekozen bestuur-model nog het gewenste model is.

GERAADPLEEGDE INFORMATIE

Unesco-manifest over de Openbare Bibliotheek: IFLA, 1994.

De Bibliotheek levert waarde, Strategie 2012-2016: Vereniging van Openbare bibliotheken, juli 2012.

Bibliotheek van de Toekomst; knooppunt van kennis, contact en cultuur; Toekomstperspectief bibliotheek in 2025 (Cie. O.v.v. Job Cohen, 2014)

Trend rapport: ontwikkelingen op het gebied van demografie, economie, media en informatie binnen het sociaal-cultureel domein (Sectorinstituut Openbare bibliotheken, 2014)

Beleef het mee: Beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 Provincie Gelderland

Lezen, leren en informatie voor iedereen, Toekomstvisie gemeente Wijchen op het bibliotheekwerk 2010-2014, juni 2011.

Coalitie-akkoord gemeente Wijchen 2014-2018, ANDERS DENKEN - SAMEN DOEN

Websites

www.debibliotheken.nl

www.lezen.nl

www.lezenenschrijven.nl

www.makkelijklezenplein.nl

www.kunstvanlezen.nl

www.taalpunt.nl

www.StatLine.cbs.nl

www.bibliotheeknederland.nl

